

STOPA

ČASOPIS ČESKÝCH A SLOVENSKÝCH SKAUTŮ A SKAUTEK V ZAHRAŇIČÍ Č. 47

Chcem věrni zůstat Také Dál

Calif VII 1976



Redakční kruh: V. Balejka, V. Eliášová, Dr. V. Fanderlik, E. French, L. Rozsypal, Dr. F. Woitsch

Adresa redakcie: STOPA, 3133 Shipway Ave, Long Beach, California 90808, U.S.A.

V Európe: SKAURED, Postbus 2480, Utrecht, NEDERLAND

J E S K A U T I N G S P O L U V I N E N N A N E K Á Z N I
D N E Š N Í M L Á D E Ž E ?

Velen

Rodiče, učitelé a vychovatelé si dnes stěžují na nekázeň a nevázanost mládeže. Tvrdí, a často právem, že je nezvladatelná / unmanageable / .

Hledá se viník. Proč tomu tak je ? Někteří poukazují na to, že skautská výchova uvolnila kázeň mládeže za posledních padesát let. Je to pravda ?

Baden Powell 'objevil chlapce'. Ve své knize Scouting for Boys říká, že skauting je hra. Malý chlapec nejedná a nemyslí jako dospělý, ale rád si hraje. Proto zorganizoval jeho hry, udělal z nich skautský program a chlapci se hrnuli do skautských oddílů a B.P. předpokládal, že když si budou 'hrát na život' naučí se postupně správně žít.

Dnes nám vyčítají, že mládež se naučila hrát na život a když dospěje hraje si dál. Stratila smysl pro odpovědnost, nedovede se podívat zpřímá skutečnosti do tváře, a stratila také schopnost ovládat se a přinutit se dělat to co se má i když se jí to dělat nechce. To je podstata vnitřní kázně.

Ta námitka má kus pravdy, ale není to skauting, který je tím viníkem, nejméně pak jeho z á s a d n í m y š l e n k a , ale nesprávné a neodpovědné uplatnění jeho správné idee. B.P. neměl v úmyslu původně založit nějakou výchovnou organizaci, nýbrž vymyslel jenom výchovný system a věřil, že chlapci si budou své jednotky, družiny, vést sami a dokonce se pokoušel vydávat časopis, podobně jako byly Foglarovy 'Rychlé Sípy'. Chlapců bylo mnoho a družiny rostly jako houby po dešti v r 1905 - 7. A tu B.P. poznal, že se to tak dělat nedá a že je třeba nejenom těch družin, - Patrols a jejich rádců " Patrol Leaders, ale oddílů vedených dospělými lidmi.

B.P. věděl stejně jako Komenský a Pestalozzi před ním, že dítě se naučí jen tehdy, když má zájem / motivation/ a udělat z učení hru je právě jeden z těch prostředků, jak získat zájem. To se dělalo ve školách již ve středověku i v Římě, kde se škola jmenovala "ludí" - hry. Je však třeba ten zájem udržet tak dlouho, až se dítě naučí tomu, co je chceme naučit. A pak hra přejde postupně k práci, výsledek a pokrok ve zručnosti a znalosti nastoupí tam, kde byla pouhá zvědavost okusit něčeho nového a tam teprve začíná práce a z hry se stává život. Při dobře vedeném skautském programu tomu tak je. Půjdeme tábořit, budeme stavět stany, spát v lese. To je lákavé. Chlapci si staví stany sami, vůdce, či rádcé jim poradí, ale nedělá to za ně. Když si chlapec postaví stan ledabyle, ustele si lajdácky, nevyspí se a "kňučí" jak jsme říkali. A to je nejenom hra, ale škola života. Každý výcvik musí dát příležitost, aby se dítě přesvědčilo o tom, samo na vlastní kůži, že "jak si kdo ustele, tak si lehne". Nestačí ukojit zvědavost, ale dát okusit neúspěchu, ale hlavně dát příležitost, aby každý poznal že dobrá snaha a trochu té námahy přináší příjemné, či sladké ovoce.

A tady se dnešní výchova uchýlila od B.P. Tábořit se jde, ale stany postaví rodiče, protože děti "by to nedovedly a pak by se nevyspaly". Tak zvaná "opičí láska" mnoha rodičů chce děti uchránit před "tvrdostí života". A tím je okrade o radost z dobře udělané práce a poznání, jak na to. Každý touží po potlesku, hlavně na americkém kontinentu, ale hrát denně několik hodin stupnice na klavír, nebo cvičit kroužky na ledě, se nikomu nechce. Postupně děti stratí schopnost představit si tu radost z dobře vykonané práce, která jim dala sílu a vytrvalost hrát ty stupnice a cvičit ty kroužky na ledě a pak nemají vytrvalost v ničem.

Jako professor vím dobře, že dnes vymizelo z dětského slovníku ono kouzelné slovo : proč ? To nemusíš vědět, jen si pamatuj jak to jde po sobě. Před léty jsem zažil tuto zkušenost. Elektrický sporák přestal hřát. Viděl jsem, že je to ve vypínači, vymontoval jsem jej a šel do obchodu koupit si nový. Nemáme, objednáme. Dobrá, až dojde, přijďte k nám a zamontujte to do sporáku. Za týden přijdu domu a tam sedí sám mistr dílny na zemi a drátů kolem něj na všechny strany. To nejde spravit, ten vypínač je jiný a nehodí se ... Tady v tom šporáku jsou modré, červené a bílé dráty a na tom vypínači zelené, černé a žluté. Poslal jsem ho domů a sedl na zem a vyzkoušel, který drát kam patří a zapojil vypínač. Druhý den jsem se stavil v dílně a říkám : "Už nechodte, já jsem to zapojil sám." Jak ? Kterou barvu ke které barvě ? Když jsem mu vyložil, že jsem si to vyhledal nerozuměl mi vůbec. Konečně si zapsal že modrá je zelená, červená je černá a bílá je žlutá. To byla jeho znalost električky. Proč ? Jak ? Ta slova v jeho slovníku nejsou.

Učitelé si stěžují, že děti nedovedou nic sledovat déle, nežli několik minut. Ovšem že. Jakmile je jejich zvědavost, jak se to dělá, ukojena, již je to nebaví. A v tom je podstata vnitřní kázně a vytrvalosti. Baden Powell to dobře myslil a dobře dělal, dnes se však na to dívají jako děti. Jako ten chlapec, který drží v ruce talíř a točí s ním amyslí si, že sedí v autě a řídí je, tak se často rodiče, ale i vychovatelé dívají na svou práci. Zařídí tábor pro děti, jedou s nimi, dělají všechno pro ně a za ně a myslí si že je vychovávají a řídí. A drží v ruce jenom ten talíř, bez auta.

Jestliže dnes vytýkají B.P. že zavedl nesprávné směry ve výchově, je to neprávem. Dnešní výchova převzala prvky skautské, ale tajemství úspěchu je v jejich c e l k o v é s o u s t a v ě a k o m b i n a c i . Vynechá-li se: jedna složka z receptu na lék, změní se v jed.

z redakcie;

Finančnú podporu na Stopu poslali: Dr. Fr. L 5.-, V. K. 5.-, O. F. 5.-
J. N. 4.-, P. T. 1.-Dolar.

Vás, ktorí nás podporujete, iste bude zaujímať naše výdavky s rozposláním Stopy. Vytisknutie Stopy-31.80 Dol. poštovné 18.75 Dol. Spolu 50.55 Dol. Stopu posielame 4x do roka-50.55 x 4 = 202.20 Dol. Nedivte sa preto, že Stopu budeme posielat' len Vám, ktorí nás podporujete.

Dva letné tábory
usporiada čs. skaut.
odd. pod vedením
Br. Luboša. Jeden je
koncom júna na 14
dní a druhý koncom
Augusta tiež na 14
dní.



"Puťák" našich
Roverov je plá-
novaný na August.
Kto "zažil" také
putáky, na ne dlho
spomínať. Vedúci
br. Olda.

O d k a z y z e u r ó p s k e j r e d a k c i e

Forma písania článkov a správ do STOPY

Nie tak tlač našich časopisov a publikácií zaťažuje našu osobnú i spoločnú pokladnicu ako práve poštovné za tieto tlačivá. Tak napr. 1 list navyiac pri poslednej STOPE zapríčinil vyšší tarif z 45 na 80 centov, čo pri rozosielení 50 exempl. činilo rozdiel f 17,50. Tak isto je to aj so Svitkom a s inými tlačivami, a preto musíme bedliť na váhu. Ušetriť môžeme len tak, že na tú istú plochu strany budeme umiestňovať viac textu. Prosíme Vás preto, aby ste svoje správy a články písali pre STOPU nasledovne:

1. Normálnymi veľkými typami pís.stroja píšete na šírku 11 cm. Text sa zmenší koeficientom 1,41 t.j. na šírku 8 cm, pričom veľkosť

písma bude ako je v Tam-Tam a potom sa "zalomí" na strane do dvoch stĺpcov.

2. Malým perličkovým písmom píšete do rámca 17 x 24 cm (nebude sa zmenšovať).

Vždy píšate ob 1 riadok (nie 1 a 1 !).

Úhrada poštovného za STOPU

Na našu výzvu v poslednej Stope poslalo 9 Svajč. Činovníkov a odberateľov 55 Svfr, ďalej zo Svajčiarska br.Ing G. 10,- a br.Ing.Z. 50,- Svfr.-bratská vďaka. Ďalších Činovníkov a odberateľov z Európy prosíme, aby svoje úhrady posielali výhradne na pošt.šekové konto SKAUTED do Utrechty (č. 3504194), alebo vloženie bankovky do obálky.

T á b o r o v é p o h l a d n i c e



Vydali sme skautské táborové pohľadnice a rozoslali sme ich predovšetkým vodcom táborov. Cena za kus je 0,30 DM, Svfr. f + poštovné. Tým, ktorí ich ešte nepoznajú, vyobrazujeme ich v zmenšenom formáte.

S k a u t s k é p r í r u č k y

V týchto dňoch posielame cirkulačným obežníkom predovšetkým vodcom táborov a činovníkom reprinty príručiek, ktoré nám požičal br.Jestřáb, a to "Junácke výlety", "Malý skautský slabikář" od Z. Matoušku a "Skautskou všehochuť - rady a porady pro zelenáče zamíchané do jednoho kotle" od L.

Skolouda. Kto má záujem prihláste sa. - Tak isto sa pokúsime získať zo svet.skaut.ústredia reprint knihy B.P. "Na pouti za úspěchem". Predpokladáme, že sú ešte skautské príručky u jednotlivcov - nechcete ich nám dať k dispozícii(požičať) pre všeobecne dobro?

S k a u t s k ý f i l m

Bratia Spojka a Papírák zo Švédska podnikajú kroky, aby niekde v západných filmových archívoch

objavili pre nás skautský film, ktorý bol u nás doma natočený pred vojnou.Nepočuli ste Vy o kom?

Naše tohtoročné tábory

- Svajčiarska oblasť:
- 1.Chlapčenský a dievčenský tábor na Kozej lúke pod vedením br.Pavla a s.Pirátky s počtom detí 50 od 11.do 31. júla
 - 2.Chlapčenský a dievčenský tábor ALFA pod vedením br.Jestřába a s. Madráčka s počtom detí 35 od 17.do 31.júla
 - 3.Putovný tábor pod ved.Monzu-Kuchaře s počtom účast. 15 v júli

Oddiel Nemecko-Stred dievčenský a chlapčenský v Čiernom lese pod vedením br.Stašu, s.Janaš a br.Luboša s počtom detí 30 od 11.do 31. júla

Oddiel Nemecko-Juh chlapčenský a dievčenský tábor v Bavorskom lese pod vedením br.Balú a Iva s počtom detí 30 od 1.do 21. augusta

Oblasť Holandsko dievčenský a chlapčenský tábor v Kráľovskom lese pod vedením br.Radka,s.Ček a br.Oldu s počtom detí 45 od 3.do 24.júla + Kurz L5 - br.Cipa



Frank Elstner zemřel.

Dovídáme se z Prahy, že zemřel muž, jehož jméno zůstalo na věky zaznamenáno v historii našeho skautingu a o němž kolovaly legendy jako o málo jiných skautech.

Frank byl Pražák a prošel po r 1920 atmosférou trampů a nassál do sebe všechnu tu romantiku této kultury, či obluzení. Matka jeho byla vdova a Frank byl jediný syn. Pokud vím skautoval v Praze hned od převratu 1918, nebo snad i za války. Bylo mu sotva dvacet, když dokončil učitelský ústav a snad učil jeden rok někde v Praze. Tehdy se seznámil s Ernestinem Dickem synem Angličana, který učil v Praze na středních školách. Ernest byl jeho spolužák. Odejel s ním na prázdniny do Anglie a oba navštívili Gilwell Park a účastnili se kursu. Frank neuměl anglicky, ale Ernestin překládal. Třeba že Frank sice neabsolvoval Gilwell Park a nedostal Gilwellský šátek okoukal tam dost a Náčelnictvo ho po jeho návratu vyzvalo, aby uspořádal kurs pro vůdce v r 1924 v Jamčinské Oboře u Jindřichova Hradce. To zase Frank dovedl dokonale a sehrál takovou podívanou, že jeho kursisté se rozhodli podobné kursy uspořádat i jinde. Na Moravě převzal vedení kursů Dr. Karel Hora, který pak byl Zpravodajem Lesních Škol až do r 1928 a po něm jsem jeho funkci převzal já. Na Slovensku se ujal kursů Josef Horký, který absolvoval Elstnerův kurs v Českém Ráji v r 1925 se mnou a mým bratrem Mlotou. To byl, bohužel poslední kurs Elstnerův. Učitelství a skauting pro něho nebyl dosti romantický a přesto že se oženil s Evou Myšákovou, dcerou známého pražského cukráře, zůstal dobrodružným chlapcem dál a stal se známým jako automobilový závodník. Jezdil s vozy české výroby, hlavně Praga po exotických zemích jako severní Afrika a psal o tom do novin a vyprávěl do radia. Stal se tak hrdinou našich kluků a jeho jméno kde dko znal. Ve skautingu se později již neobjevil, i když se účastnil práce po válce v r 1945 a jeho syn se dobře uplatnil při našem zájezdu do Francie na Jamboree v r 1947. V r 1968 se opět objevil Frank jako Náčelník Junáků Svazarmu, ovšem jen na krátkou dobu.

Frank má nepopíratelnou zásluhu na tom, že ve dvacátých letech, kdy skauting u nás strácel na popularitě, přišel s něčím novým. Tehdy staří vůdcové odumírali, a nebylo desítiletého dorostu, protože v prvních letech války nebylo dětí. I školy byly poloprázdné. Odrostlá mládež tehdy pochopila jinak romantiku skautování a života v přírodě a podlehala trampingu, snila o volnosti a sentimentálně toužila po 'kanadských dálavách'. Tisíce t. zv. 'Osad' vyrostly na Vltavě, Berounce a kolem jiných našich měst. Ta touha po volnosti se ovšem často trochu zvrhнула v nekázeň a všelijaké výstřelky, dnes docela obvyklé, ale tehdy nevidané.

Skauting také postrádal života, hlavně, když mnoho našich vůdců, kteří sami nikdy neskautovali, vedly oddíly podle knížek. A ty knížky byly tak jako tak slabé. Frank přišel z Gilwell Parku s magickým kouzlem, nachytil nás doslova do lasa, učil všelijakému tomu primitivismu a hlavně, dovedl zapřahnout do toho svou personalitu plnou kouzla. Cokoliv dělal povídal a předváděl hrál jako na jevišti.

Bylo štěstím, že po jeho odchodu převzali vedení Lesních Škol lidé, kteří se naučili od něho onomu 'romantismu' ale dodali k němu sustavnou a seriosní práci.

Odchovanci jeho kursu i pozdějších, vedených již jinými lidmi, se dali do práce na příručkách, novém programu a nových nápadech a když jsem po r 1930 rozmnožil kursy u nás na deset, našel jsem všude dobré a schopné instruktory.

To jsem poznal, když jsem sám absolvoval Gilwell Park v r 1934. Podstatata skautingu byla stejná, ale Frank Elstner dodal romantiku.

VELEN

Cookie:
SKAUTING
A
NÁBOŽENSTVÍ



Můj úmysl pojednat o tomto námětu uspěla nedávná událost.

Na náš lyžařský tábor na Andělské hoře s omezeným počtem míst se opožděně hlásil ještě jeden hoch. Nebyl přijat, to se stává. Na lonský letní tábor jsme na pr. odmítli snad dvacítku opoždileců. Čiperný škůdce si však v tomto posledním případě vymanchal, že onen odmítnutý se hlásí k evangelikům a už tu byla lahůdka pro Svaz nepřátel Jugoslaňácké - náboženská diskriminace! A tak člověk bádne najde, pomluva když zlé ho najde ... Jak je to vlastně s tím náboženstvím ve skautingu?

Lord BP nám dal do vínku "oddanost Bohu a vlasti". Tento požadavek platí ve velké většině zemí dodnes. V USA je např. víra v Boha předpokladem přijetí do skautingu, přičemž příslušnost k církvi je podružná.

V naší vlasti šel vývoj jinak. Po I. světové válce bylo spojováno náboženství s rekušáctvím, odklon od víry a vonomyšlenkářství byly na postupu. To se odrazilo i ve vedení Junáka, kde byl pak náboženský prvek opomíjen, ne-li potlačován. To budilo nelibost v katolických kruzích a tak došlo k založení katolického skautingu. Ostatně i politické strany si zakládaly vlastní skautské organizace. K sjednocení došlo až v roce 1938. Katolíci hoši a děvčata měli ve Svazu tzv. homogenní oddíly, ve kterých byla uplatňována náboženská výchova. Tento stav byl obnoven po válce a rovněž při renesanci skautingu za Pražského jara, kdy homogenní oddíly a střediska patřily k neaktivnějším a také byly nejdřív rozebrány.

P o v í d ě n í o R e t ě z k u

Retížek je občasník, určený pouze pro skauty a skautky oddílu Německo-jih. Oddíl byl založen 28.10.1974, první Retížek vyšel na jara 1975. Retížek má za úkol kompenzovat částečně nedostatků způsobené specifikou exilového skautingu. Jinými slovy: jsme roztroušeni po příliš velkém území a proto se můžeme zvláště sejit všichni. Pociť sounáležitosti se tedy snažíme udržet písemnou - "dálkovou" - formou skautingu. Proto se obracejíme v R na jednotlivé skauty nejraději jmeovite, jako bych si psal s každým zvlášť. Zároveň však tak, aby se dotyčný cítil osloven v přítomnosti celého oddílu. Poslední R je už z velké části zaměřen k letnímu táboru, snažím se, aby si každý účastník v maximální míře osvojil potřebné znalosti individuálně. Oddílový podnik a pak samozřejmě tábor, jsou ověřením těchto znalostí v praxi.

S p o l u p r á c e s e x i l o v ý m t i s k e m

Viz Poradní svitek č.9, strana 4
Bratr Radek vyrobil hlavičky pro skautské rubriky. Pokud jste je neobdrželi, hláste se přímo u něho nebo u Mány.
Zpráva o letních táborech uveřejněna ve většině časopisů. Dále zaslala všem redakcím zpráva br. Cípy, informující o naší organizaci. Příspěvky zasílají zvolení bratři, zejména viz Svitek.

Když jsme se dali do práce zde v exilu, uvědomili si i katolicky smýšlející činovníci, že založení katolického skautingu by bylo nerealné. Mladež prošla ve vlastní období intenzivní ateistické výchovy, chybely jí nezákladnější vědomosti o Bohu. Začínali jsme s několika desítkami dětí a kděbv se ještě tato hračka měla dělit a třidit

Toho všeho, jsme si byli vědomi i tehdy, když se nás místopředseda Švýcarského svazu SPB dotázal při zahájení jednání, zda raději nechceme jednat s představiteli katolického Jungwachtu. Švýcarští skauti - Pfadfinderi - jsou ve své podstatě reformovaní, každý oddíl má svého duchovního, Jungwacht - modrokošiláči, mají své vlastní oddíly/Proto si např. domorodci v katolickém Dudingenu u Zátoky dobře raději mohli ukrotit hlavy údivem, když jsme pochodovali na mě v khaki košilích/, všechny odpočíváme však spolupracují na úrovni Svazu, čili vlastně ideální stav, podobný našemu po sjednocení v r.1938 V Německu jsou jednotlivé konfesijní svazy samozřejmě. Zde jsou naše oddíly registrovány v katolickém svazu sv. Jirí, který nám také umožnil účast na Jamboree.

Od Zakladatelovy zásady oddanosti Bohu upuštěno nebylo. Ta byla pojata do "Perspektiv Českého a slovenského exilového skautingu v Evropě", přijatých Poradním kruhem vůdců a činovníků dne 2.3.75 na Velčezení ve Winterthuru. Právě se tu v 2. bodě: "... pěstovat dříve leckdy zanedbávaný náboženský prvek tolerantním a nevtíravým způsobem - stykem a přírodou a poznáváním jejich tajů přibližovat mladež k Bohu! To je i v praxi dodržováno. Na všech našich táborech byl přítomen duchovní vůdce, byly slouženy polní bohoslužby. Ale je tu i spolupráce oddílů s misionáři baham_roku, účast na pouťích a pod. Dvere jsou však otevřeny i duchovním jiných vyznání. Snaženlivost je i vůči bezkonfesijním, dva s nich jsou na pr. v čelném postavení Poradního kruhu evropských vůdců. To jednomu z nich však neprekážá vzít kytaru do ruky a navičít spirituálně-ve mešní píseň pro polní bohoslužbu.

Přístup k záležitostem svědomí je ovšem vždy choulostivý, musí být řešen s pochopením, často individuálně. Nekdy se to nepodari a tu je trpělivost na místě. Vše se prostě nedá lámat přes koleno. S postoucí počtem oddílů roste i nádej na vytvoření homogenních. Ostatně jeden již existuje v Mnichově. Ve Švýcarsku máme nyní 4 oddíly. Nikdo nemůže vyloučit, že budou-li k tomu podmínky, může další oddíl být homogenní.

R má následující rubriky: úvodník, oddílové zprávy, na zamyšlelou, skautskou praxi, rady redcům/náměty, pro družinovou činnost/, soutež, přímé tajné/nejaké to překvapení/, vzkyzy-dopisy, koutek záhavy a různé. R vychází ve 4 výtiscích, psaný na stroji, formát Din-A 4, poslední číslo mělo 10 stránek. Abonentů je kolem 35, jsou rozděleni do 4 tras, protože R má 4 výtisky. Výtisky putují po svých trasách, až se zase vrátí ke mně. Důležité věci si skauti vypisují do svých zápisníků a posílají R hned dál. Vzhledem k tomu, že se oddíl stále rozrůstá, pomýšlím na to, zvýšit počet výtisků, aby se zkrátilo oběžné doba. Rozšíření je i otázka finanční, rozmnožujeme xeroxem a rozasíláme samozřejmě zdarma. Děti, resp. rodiče, hradí pouze počtovně se odeaslání dalšímu adresátu.

Balú

Úspěch zaznamenal br. Maugli, kterému se podařilo umístit opět po delší době článek v Českém slově. Ve Švýcarsku nám uveřejňuje skautské zprávy další časopis MAGAZIN. Prosim, nespomínejte posílat uveřejněné příspěvky Vrnati do archivu.

Mána

O b l a s t H o l a n d s k o h l á s í :

Právě před rokem se objevil v jarním čísle zdejšního exilového časopisu OKNO náš první "Skautský list", svolávající všechny světlušky, vlčeta, skautky i skauty, činovníky a všechny, kteří mají zájem o skauting, k založení skautské organizace. A tak vstupujeme do druhého roku naší činnosti a je snad na místě ohlédnout se na uplynulý rok a zhodnotit naši práci.

Táborem Severka, který jsme připravili ve spolupráci s bratrem Meuglim, se naše činnost rozjela na plné obrátky. Na Severce 75 pracovalo ve vedení tábora již několik našich činovníků a co nejpodstatnější - bylo zde 16 holandských dětí. Po skončení úspěšného tábora pořádáme každé 2 měsíce schůzku naší oblasti. Cílem těchto schůzek je utužit náš kolektiv, získávat skautské vědomosti, pěstovat v dětech národní uvědomění a lásku k materštině a po celý rok je připravovat na tábor. Při pravidelných schůzkách pro děti připravujeme často zvláštní program pro rodiče, a nichž několik projevilo zájem o absolvování Lesní školy, aby se mohli stát činovníky.

Mezi dětmi je oblíbený nepravidelník STEZKA, který vydáváme jako doplněk TAM-TAMU pro naši oblast. STEZKA nahrazuje schůzky, které pro velké vzdálenosti nelze pořádat častěji. Snažíme se zábavnou formou přiblížit dětem skautskou teorii i praxi, nspomáhat v udržení znalostí materštiny a vzbudit a udržovat v nich hrdoost na to, že jsou Češi nebo Slováky. Máš nepravi-

delník má být opravdovou stezkou, po které naše světlušky, vlčeta, skautky a skauti kráčí po celý rok až do příštího tábora, na něj právě díky STEZCE budou lépe připraveni. Vzpomeneme-li si jak jsme kdysi skautovali my, dnešní činovníci, potom si musíme uvědomit, že jsme se každý týden scházeli v družinách, měsíčně na schůzkách, oddílových, či střediskových, pořádali jsme téměř každý týden družinový, či oddílový výlet, zkrátka znali jsme se po celý rok a tábor nás byl jen přirozeným vyvrcholením skautského roku. Naše činnost v exilu je pětatže odlišná. A tak nám naše STEZKA pomáhá i překonat rozdíly mezi skautingem našeho mládí a dnešním skautingem v exilu.

Před rokem jsme začínali s hratkou dětí 2 či 3 činovníci. Dnes je nás přes 30 a příhlášky nováčka nám dochází téměř pravidelně. Považujeme to za signál toho, že naši práci děláme dobře, jak to ostatně potvrdil i bratr Velen Fenderlik ve svém zápise do knihy hostů na táboře Severka.

V letošním roce připravujeme tábor v Rakousku. Do zahájení tábora budeme mít ještě 2 schůzky, tu druhou s přenocováním, táborskem, hrou v přírodě, atd. Vyjdou ještě 4 čísla STEZKY, ve kterých se budeme snažit o co nejlepší přípravu na letošní tábor. A že náš letošní tábor bude ještě lepší a dokonalejší než Severka 75, o tom se můžete sami přesvědčit, přijedete-li nás v červenci do Rakouska navštívit.

Radek

P ř í p r a v a n a t á b o r N e m e c k o - S t ř e d

Jenaš a Stašg připravili pro svůj oddíl předtáborový kuchařský kurs. Více povi titulní list tohoto kursu, který zní:

Milá maminko, náš oddíl a Vaši pomocí pořádá první skautský kuchařský kurs.

Doba trvání: ukončení 12. června 1976

Účastník: Vaše dítě

Místo konání: Vaše kuchyně

Účel: samostatná práce v kuchyni, vaření, mytí nádobí, tudíž i samostatná práce na letním táboře. Absolvování tohoto kursu je podmínkou pro přijetí na tábor!

Kurs je rozdělen na dvě části:

a/ všeobecná část

b/ speciální část

Všeobecná část - tyto práce musí každý účastník kursu ovládat.

Speciální část - nutno ovládat jen přípravu těch jídel, která jsou pro Vaše dítě zašktrnuta. Prosimé Vás, abyste pro každé jídlo nadiktovale /ne abyste toto Vy psala/ přesný pracovní postup i dávky surovin pro jednu osobu, 7 osob a 30 osob. Pod Vaším dohledem gť Vaše dítě samo jídlo připraví, napíše na příslušnou stránku datum a Vás bychom prosili, abyste toto potvrdila podpisem.

První kontrolu tohoto kuchařského kursu provedeme 15. května, druhou před odjezdem na tábor.

Děkujeme Vám za spolupráci a věříme, že kurs splní to, co po jeho absolvování od účastníků očekáváme.

Vedení oddílu

Dále následuje všeobecná část, která vyžaduje tyto dovednosti: krájet chleba nožem, mázat máslem a marmeládou, škrabat a loupat brambory, čistit a krájet zeleninu do polévky, loupat a krájet cibuli, rozklepávat vejce, uvarit čaj, kakao, kávu, svařit mléko, uvarit krupičnou kaši, mýt a utírat nádobí a vyprat utěrku.

Ve speciální části je uvedeno 7 polévek, 8 příloh, 13 hlavních jídel, 3 omáčky, 4 saláty a pudink.

Kurs je zakončen veselou křesbou a příslovím "Co se v mládí naučíš, v stáří jako když najdeš!" Jak referuje Stašg, je zatím vedení oddílu a výsledky kursu epokojeno, rodiče reagují kladně a dobře spolupracují. A hmatatelný důkaz úspěchu - na poslední schůzku přivezla jedna světluška pro celý oddíl vlastnoručně vyrobené buchty!

P ř í p r a v n ý t á b o r Š v ý c a r s k o

Švýcarská oblast uskutečnila letos přípravný tábor trochu jinak, než jak tomu bývá zvykem. Tábor se nekonal na tábořišti, ale v chatě švýcarských skautů. Také doba byla tábora značně vzdálená, bylo to týden před velikonočními. Pracovní náplň měla své těžiště v rukodělných pracích a byla vedena snahou, aby si děti pro tábor vyrobily co nejvíc vlastníma rukama. Tak byly na programu mísky a lžice dlabané ze dřeva, poháry na pití z kokosových ořechů, mísky a lamcičky z hlíny, houpačí a šité upletené z provázků, pochodné a drobné předměty z kůže. Hlavní atrakcí byla samozřejmě výroba tee-pee, které bude zdobit letošní tábor, jako společenský a obřadní stan. Vzhledem k předvelikonoční době byla zarazena i výroba kraslic a

velikonočních pohledů. Večery byly věnované nácviku písní a jako vždy se těšilo velké oblíbenosti nebo vyprávění na dobrou noc.

Tábora se bohužel nemohly zúčastnit všechny švýcarské děti, protože kantony mají své vlastní prázdninové termíny a je velice těžké všechny termíny spojit tak, aby zároveň byly volné všechny děti.

Všechny předměty nemohly být dokončeny na táboře, ale děti se seznámily s různými pracovními technikami a mohou si práce dokončit doma.

Návrh na výrobu sítě jste našli v TAM-TAMU. Můžete-li zájem o výrobu tee-pee, dodá návod ochotné Pirátka a Pavla.

Máma

SKRIPTA L.Š.



JUNÁCKÉ ZNAČKY nám ukazují cestu k nezamělnému cíli, jsou klíčem, který otvírá bránu k velikému dobrodružství našich her. Jsou tajnou dílou, srozumitelnou pouze zazvěčeným a někdy i pomocníkem v nebezpečí.

Stopešské značky, které jsou předchůdci junáckých značek, mají svůj původ již v dávnověku, na loveckých i válečných stezkách divochů a průkopníků civilizace. Mnohá z nich se

všly i dnes, protože jsou jednoduché, dobře srozumitelné a snadné. Dlouhý vývoj však zjevně, že v soustavě skriptových, stopešských, orientáčnických, pochodových značek — jak se jim také někdy říká — vládne značná jednotnost a často i rozpornost.

Proto vám přinášíme značkový klíč, v něm všechny rozpory byly již odstráňny a který vám poslouží při brách i junáckém výcviku. RČRR

1. Jdi tímto směrem!
2. Jdi s tímto směrem, dokud nenajdeš značku!
3. Vodítko. (Jdi podle předmětu nebo k objektu určenému značkou mezi úhlyami!)
4. Opusť vodítko a jdi podle značek!
5. Tuď nechodí!
6. Přecházej!
7. Jdi velmi rychle!
8. Plyná tempo! Poklesem!
9. Nebezpečí!
10. Odboč správně!
11. Odboč vlevo!
12. Vrať se!
13. Vrať se rychle!
14. Vrať se poklesem!
15. Zastav se! Nahlížeň se! Hleď se! Hleď značku!
16. Přid se, postupuj skrytě!
17. Jdi zvolna, opatrně!
18. Na pomoc tímto směrem!
19. Čekaj zde!
20. Stůj!
21. Čekaj 25 minut!
22. Čekaj 50 minut!
23. Seikáme se zde za hodinu!
24. Seikáme se zde za dvě hodiny!
25. Přázor 3 kroků.
26. Dopsis 18 kroků tímto směrem!
27. Dopsis 3 kroky tímto směrem!
28. Plyná voda!
29. Závadná voda!
30. Studánka ve směru úhly!
31. Studánka 4 kroky ve směru úhly!
32. Potok tímto směrem!
33. Ruka ve směru úhly!
34. Přechod přes vodu, brod.
35. Vodu nalsa přeji!
36. Tábor tímto směrem!
37. Velký tábor, vesnice tímto směrem!
38. Lesní škola ve směru úhly!
39. Jeskyně nebo skrýš 2 kroky tímto směrem.
40. Odešel jsem domů.
41. Odešel jsem ve směru úhly!
42. Odešel jsem v 3 hodin tímto směrem.
43. Přestávám značkovat!



Hra ", kde se snažil prokázat, že pamet lidaka pracuje rozdílně u různých individuí a lidé si pamatují předměty podle své přirozenosti. Později se dal do soustavné práce na příručkách pro vedoucí oddílů.

V roce 1928 vyšlo první vydání " Hry v Místnosti " jako příloha " Vudce ", rok na to kniha byla rozšířena na " Hry v Místnosti a Venku "; později vyšla pod názvem " 300 her, 400 her, 666 her " a v roce 1937 " 600 her " a konečně další vydání v roce 1946. To byla práce několika autorů, hlavní spolupracovník J.Stefan a v pozdějších vydáních zarazena řada her Svojsikových.

Stavba knihy, rozdělení her a rady a pokyny jak a kdy je hrát jsou Velenovy. Také svěží karikatury, které pomohly knihu prodat. Čtenáři říkají, že na str.81 je jeho vlastní karikatura, kde se zobrazil jako " realista ".

V roce 1933 vyšla známá kniha " Listy Vudci " ve dvou vydáních kterou si za války v Praze skauti opisovali na stroji, když nebyla k dostání.Nové vydání pod názvem " Listy Jurovi " vyšlo v roce 1947 a opět v roce 1969, nyní jako přetisk v Německu v exilu v roce 1975.

Známa byla také kniha " Skautská Praxe "původně sbírka nakresu a tabulek Lesní Skoly, kterou Velen přepracoval za války v Anglii a byla vydána na konci války v Kanadě, jako dar kanadských skautů skautům v Československu.

Řada článků v časopisu " Vudce " později " Činovník " a v jiných telovýchovných časopisech doplňuje tuto odbornou práci. Po roce 1936 byl Velen jmenován docentem na telovýchovné fakultě Masarykovy Univerzity v Brně a pověřen kursem taboreni pro posluchače telocviku. Dr.Karel Hora/budoucí profesor telocviku/ který byl organizátorem této telovýchovné fakulty sveril mu vedení tábora divčích,kde bylo třeba dáleko více pochopení, improvizování a průkopnické práce. Nebylo to poprvé, kdy Velen pracuje a divčimi oddíly.Jednak po léta byl pravou, často i levou rukou v organizační práci, kterou zastávala jeho matka jako zupní zpravodajka /Oblastní Velitelka/ pro děvčata, jednak to bylo zásluhou, že Lesní skoly pořádaly kurzy pro vedoucí divčích oddílů po roce 1933. Malá příručka " Divčí tabor a jeho vedení ", která vyšla z rukou úzkého kroužku skautek v Brně, mu získala pověst odborníka v tomto odboru. Byl více nežli spoluautorem této knížky a považuje ji do dnes za nejlepší a " nejprůručnější " příručku, kterou kdy napsal. Kniha " Skautský Vudce " kterou vydal Slava Rehak,pozdější náčelník Junaka, spolu s Velenem byla také jedna z velice oblíbených příruček, protože neobsahovala jenom praktické rady a pokyny, ale také podrobně vypracované osnovy programu pro několik let.

V roce 1936 zajel si Velen do Anglie do Gilwell Parku, aby absolvoval tuto Skautskou Univerzitu a získal, jako první Čechoslovák, Wood Badge a právo nosit sedy Gilwellsky satek.Tenkrát netušil,že po pěti letech bude pomáhat ve vedení Gilwellských kursů za války, které se pořádaly pro skautské vudce - cizince.

Knichov a obsazení Pohranici, několik dní před tím smrt náčelníka A.B.Svojsíka a měsíc po té jeho starého spolupracovníka a designovaného nástupce Jana Nováka zasadily hlubokou ranu našemu skautingu.Pachova vláda se pokoušela "stmelit" národ a prezit. Junak nepolitická organizace mládeže, je na rozcestí.Nebezpečí, že se stane jakými " překladem " Hitlerovy mládeže bylo ve vzduchu.Dr.Flajšner odmítá kandidaturu na místo náčelníka a stahuje se do ústraní. Velen odmítá jakoukoliv funkci v náčelnictvu mimo vedení " Lesních Škol "! Před Vánoce mi po uzavření universit odesel Velen " do hor ", na Slovensko a přes Budapešť do Istanbulu. Odtud do Beirutu a po měsíci do Francie.Bylo mu na den třicet let,když oblekl francouzskou uniformu a stal se důstojníkem naší zahraniční armády. Ve Francii se stává vojenským soudcem, kde všechna jednání u soudu se projednávají francouzsky a podle francouzského zákoníku.Nova, zajímavá zkušenost a první krok do mezinárodní justice. Po debaklu francouzské armády odchází Velen do Anglie.

Nežli se poměry vystríbily a nežli se znovu ustanovil vojenský soud pracuje v Propagačním Oddělení armády.Pochopitelně, že nezapomněl na skauting. Jiz ve Francii navázal spojení s plukovníkem Vlčekem, posledním "velitelem" či starostou Junaka. Vlček byl tehdy příliš zaneprázdněn svými vojenskými funkcemi a ponechal organizaci skautských jednotek v csl.armádě a mezi uprchlíky Velenovi, slibil pomoc a podporu,kde bude třeba.Bylo zásluhou Vlčkovou, že csl.vláda v Londýně uznala skautské jednotky v armádě a mezi našimi uprchlíky za pokračovatele Junaka v únoru 1941. Vedení těchto jednotek převzal Velen.Jiz tehdy se utvořily první skautské, či roverské jednotky v armádě a mezi mládeží v několika městech a na československé škole,kde byla profesorkou Velenova pozdější pani, kterou poznal ve Francii.V roce 1943 byl přeložen k Nejvyššímu Soudu v Londýně a po roce jmenován zastupcem delegata v komisi pro potrestání válečných zločinců.

Spolupráce mezi zástupci jednotlivých organizací v exilu se rychle vyvinula. Největší složku tvořili Poláci, ale bylo hodně Norů, Holanďanů, značná skupina Francouzů, kterou vedl Svycar Renou a tak velice brzy došlo k pravidelnému styku. Celou válku bylo co dělat a spolupráce mezi jednotlivými exulantskými skautskými skupinami byla blízká a bratrštější. Byli to hlavně Skoti, kteří tři roky po sobě pořádali sjezd skautů-exulantů v Auchegillan na jezeře Lochmond, kde nás několik Čechoslováků tvořilo důležitou skupinu.

Světové Ústředí Skautingu, vlastně jeho výbor / World Committee / se nemohlo pravidelně scházet a ředitel World Bureau J.S. Wilson zorganizoval dočasný sbor zástupců všech skautů, jejichž země byly okupovány Němci. Ten se scházel pravidelně každý měsíc v Londýně a Velen zastupoval Československo. A tak se tedy stal členem Mezinárodního Ústředí sedm let před tím, nežli byl zvolen v roce 1947. Ke konci války prostřednictvím tohoto sboru byla vydána knížka " Skautská Praxe " v Canade.

Jen několik dní po příchodu byl Velen již v Norimberku jako zástupce našich delegátů pro potrestání válečných zločinců. Dva roky mezi Londýnem, Norimberkem, Prahou a Frankfurtem a hlavně ve vzduchu byl pryč nejpohnutější čas Velenova života.

V roce 1946 přijel náhodou do Prahy a dovedl se, že se koná Valný Snem. Šel se jenom podívat, ale hned pro něho našli funkci Starosty a tak byl zvolen a vzal na sebe zase jednou úkol, který mu CSUD dal do ruky.

Teprve v roce 1947 se vrací domů s úmyslem zůstat ve vlasti. V srpnu tohoto roku se konalo Jamboree v Paříži, kde jsme měli veliký a velice úspěšný kontingent. Velen, pochopitelně vedl naši výpravu jako starosta Junaka. Po Jamboree na Světové Konferenci byl na návrh několika zemí zvolen do Světového výboru /World Committee/.

V r.1948 se připravoval Valný Sjezd ve Zlíne ke kterému již nedošlo. Starí vedoucí funkcionáři Junaka, jako Plajner, Rehak a Velen byli pochopitelně " vyakoneáni ". Velen se loučí a odchází přes Šumavu do Německa.

V zachytném táboře " Goethe-Oberrealschule v Regensburgu jsme se zase setkali. V D.P. Tábořích v Německu ho již vítali starí skauti, kteří tam již byli zabydleni a Velen se opět chape vedení, tak jako to dělal již osm let. Zase byl potvrzen ve své funkci co starosta a náčelník. Tvoříme oddíly ve Lechfelde, Hamburg, Schwäb.Gmünd, Pač Aibling, Murnau, Grafenaschau, Ludwigsburg, Valka u Norimberku, atd. Velenovo jméno zdomácnělo rychle po D.P.tábořích a jeho paní přejmenovali po něm na " VELENKU ", a to jí zůstalo do dnes.

Nejprve navázal styky se Světovým Výborem a ředitel J.S.Wilson přijel do Norimberka kde se tyto starí známi setkali, skutečně se slzami v očích. Organizace našich oddílů v uprchlických táborech byla prvním úkolem a dalším byla upevnění naší posídky ve Světovém Ústředí. Prve byla velice úspěšná, druhý úkol se tak snadno nepodařil. Hned po příjezdu do Londýna účastnil se Velen a Velenka světového sjezdu Roverů v Norsku. V Norsku se jednalo o organizaci skautů imigrantů v nových domovech. Došlo k usnesení, že noví imigranti mohou tvořit své oddíly, ale jenom jako součást místních/narodních/skautských organizací a že tyto oddíly budou podléhat místním funkcionářům/commissioners/. Jakmile všichni děti získají státní občanství v zemi svého pobytu, nemohou zůstat ve svých imigrantských oddílech!

Fanderlicí se usadili po několika měsících pobytu ve Východní Kanadě konečně u Pacifického pobřeží ve Vancouveru. V roce 1955 se přestěhovali Fanderlicí do Trail, městečko v Britské Columbií, kde učil a také studoval na universitě. Získal další univerzitní tituly B.Ed. a M.Ed.

V r.1959 navštívili Fanderlicí Jamboree v Idaho a šli se s celou radou starých známých. Ředitel World Bureau Wilson ostatně je navštívil i v Trail a stejně přijela k nim Lady Baden Powell na jedné ze svých cest po Americe a Kanadě.

Pro celý život a stále pracuje náš Velen pro naše hnutí a pro naši mládež, bez ústání, skromě, vytrvale a bez osobního kultu jak to dělali někteří tak zvaní skauti. Potřebujeme pracovníky jako je náš Velen, - " NE RADILOVE ", pryč od cizích a "velikých myšlenek", ke zdravému sobectví. Budiz nám už jednou nejen cizí svato, "ale i svoje nejsvětější "! Náš Velen je v našich srdcích.

Bedřich,

Monrovia, Anne Domini 1976